Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

STRATEGIJA PAMETNE SPECIJALIZACIJE

2006 2026 DA JE VJEČNA CRNA GORA

IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU PLANA IMPLEMENTACIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE

ZA 2025. GODINU

SADRŽAJ

SADRŽAJ 3

1. UVODNI REZIME 7

2. PLAN IMPLEMENTACIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU 9

2.1. INFORMACIJA O STEPENU REALIZACIJE AKCIONOG PLANA ZA 2025. GODINU 10

2.2. NEREALIZOVANE I DJELIMIČNO REALIZOVANE AKTIVNOSTI ZA PERIOD 2025. GODINE 11

2.3. SREDSTVA ZA REALIZACIJU PLANA IMPLEMENTACIJE PREMA IZVORIMA FINANSIRANJA 13

3.INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA (STATUS INDIKATORA USPJEHA) 15

3.1. INDIKATORI UČINKA IZ AKCIONOG PLANA ZA 2025. GODINU – REALIZOVANE AKTIVNOSTI 15

3.2. ANALIZA VRIJEDNOSTI MEĐUNARODNIH INDIKATORA I INDEKSA KOJI SE ODNOSE NA DATU OBLAST JAVNE POLITIKE 17

3.3. USKLAĐENOST SA OKVIROM MEĐUNARODNOG / EVROPSKOG KONTEKSTA 17

3.4. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA U FUNKCIJI S3 18

4. ZAKLJUČCI 21

5. IZVJEŠTAJ PLANA IMPLEMENTACIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU 23

SPISAK ILUSTRACIJA I TABELA

ILUSTRACIJA 1: STEPEN REALIZACIJE AKTIVNOSTI PO STRATEŠKIM CILJEVIMA **10**

ILUSTRACIJA 2: STEPEN REALIZACIJE AKCIONOG PLANA **10**

TABELA 1: STATUS INDIKATORA USPJEHA U POSTIZANJU STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA **15**

TABELA 2: IZVJEŠTAJ PLANA IMPLEMENTACIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU **23**

1. UVODNI REZIME

Vlada Crne Gore je na 126. sjednici održanoj 20.06.2019. godine usvojila Strategiju pametne specijalizacije 2019 - 2024. godina. Pametna specijalizacija (S3[1]) predstavlja ključni koncept regionalnog razvoja, usmjeren na identifikaciju i razvoj oblasti konkurentske prednosti zasnovanih na specifičnim snagama i potencijalima određenog regiona.[2] U prethodnom šestogodišnjem periodu, prioritetne oblasti pametne specijalizacije u Crnoj Gori, u kojima je prepoznata konkurentska prednost odnosno značajan inovacioni, naučni i ekonomski potencijal, bile su: održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane; energija i održiva životna sredina; održivi i zdravstveni turizam – kao vertikalne prioritetne oblasti i informaciono-komunikacione tehnologije, kao horizontalna prioritetna oblast koja je integrisana u okviru vertikalnih prioritetnih oblasti.

Prvi strateški ciklus pametne specijalizacije u Crnoj Gori bio je usmjeren na izgradnju zdrave, održive i digitalizovane Crne Gore, kroz jasno definisane prioritete koji odražavaju specifične snage i potencijale zemlje. Ova tri strateška pravca predstavljaju osnov za razvoj konkurentne ekonomije zasnovane na znanju, inovacijama i efikasnom korišćenju resursa.

S obzirom na to da je nova Strategija pametne specijalizacije planirana za period 2026–2031, tokom 2025. godine izrađen je prelazni Plan implementacije pametne specijalizacije, kojim je obezbijeđen kontinuitet S3 mehanizma podrške u periodu između dvije strategije.

U toku trajanja prve Strategije pametne specijalizacije 2019-2024, implemetirano je ukupno 167.973.399,74€ , dok je Planom implementacije za 2025. godinu (koji je dijelom svojih aktivnosti obuhvatio i prvi dio 2026. godine) u realizaciju S3 aktivnosti uloženo 44.287.007,73€, odnosno ukupno 212.260.407,47€ je u ovom periodu alocirano kroz mehanizme S3 podrške. Ukupna planirana sredstva za period 2019-2024 iznosila su 186.557.219,4€, dok je u istom periodu realizovano 167.973.399,74€. Za prelzani period koji je obuhvatio 2025. godinu i prvi dio 2026. godine, planirana su dodatna sredstva u iznosu od 39.088.010,77€, dok su realizovana sredstva u iznosu 44.287.007,73 €. Dakle, kumulativna planirana sredstva za period 2019-2026 iznose 225.645.230,17€, dok je u istom periodu realizovano 212.260.407,47€, odnosno 94,07% u odnosu na ukupna planirana sredstva.

U periodu realizacije Plana implementacije pametne specijalizacije, uspješno je realizovan niz aktivnosti u okviru pripreme nove Strategije pametne specijalizacije Crne Gore 2026–2031, koja je trenutno u završnoj fazi, a u odnosu na usvajanje Plana implementacije pametne specijalizacije u Crnoj Gori za 2025. godinu sproveden je i Proces preduzetničkog otkrivanja (EDP), dok se u periodu od početka ove godine do danas pristupilo metodološkim fazama pripreme Strategije, a koje podrazumijevaju jačanje institucionalnih kapaciteta za implementaciju Strategije, uključujući izgradnju neophodnih kapaciteta za upravljanje Strategijom, kao i uspostavljanje adekvatnog miksa politika i kreiranju sistema za monitoring i evaluaciju. Kroz izradu Kvantitativne i Kvalitativne analize, te Procesa preduzetničkog otkrivanja, definisano je 5 prioritetnih oblasti te je u odnosu na prethodnu Strategiju pametne specijalizacije dodat prioritet – Građevinarstvo po mjeri prioride i čovjeka, dok su ostali priortieti većim dijelom zadržali strukturu i sada nose nazive: Energija i održiva životna sredina; Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane; ICT i digitalne inovacije i Inovativni, regenerativni i održivi turizam.

O kvalitetu, utemeljenosti i evropskoj usklađenosti svih sprovedenih faza ovog procesa dodatno svjedoči i činjenica da je Udruženi istraživački centar Evropske komisije u februaru ove godine objavio publikaciju Mapiranje potencijala Crne Gore u kontekstu pametne specijalizacije[3] koja integriše rezultate Kvantitativne i Kvalitativne analize potencijala Crne Gore, kao i faza koje su prethodile samom Procesu preduzetničkog otkrivanja, čime se potvrđuju kredibilitet, relevantnost i metodološka utemeljenost ovog procesa.

1 Skraćeno od Smart specialisation strategy
2 Smart Specialisation in the Western Balkans: potential for knowledge-based economic cooperation, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136606
3 Publikacija je dostupna na sljedećem linku: https://publications.jrc.ec.€€€opa.eu/repository/handle/JRC145542

2. PLAN IMPLEMENTACIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU

Iako postojanje prelaznog dokumenta u intervalu između dva strateška ciklusa pametne specijalizacije nije bila eksplicitna obaveza, u kontekstu obezbjeđivanja kontinuiteta podrške, u periodu intenzivnih priprema za novu Strategiju pametne specijalizacoje 2026-2031, izrađen je Plan implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu, a koji je pokrivao dijelom svojih aktivnosti i prvi dio 2026. godine, odnosno period do donošenja novog strateškog dokumenta.

Implementacija Strategije pametne specijalizacije sprovođena je kroz više uzastopnih akcionih i operativnih planova. Početni Akcioni plan za period 2019–2020 obuhvatao je 39 aktivnosti, od kojih je 59% realizovano, 21% djelimično realizovano, dok 21% aktivnosti nije realizovano. Na osnovu preporuka iz prve faze implementacije, izrađen je Operativni program za period 2021–2024 sa Akcionim planom za 2021–2022, kojim su preciznije definisani prioriteti, unaprijeđen okvir za planiranje i sprovođenje aktivnosti i ojačana povezanost sa industrijskom politikom, što je rezultiralo realizacijom od 65%, 15% djelimično realizovanih aktivnosti, dok 20% aktivnosti nije realizovano u predmetnom periodu. Dalje unapređenje sprovođenja Strategije nastavljeno je kroz Akcioni plan za 2023–2024, u okviru kojeg je tokom 2023. godine realizovano 76%, djelimično realizovano 11%, nerealizovano 11% aktivnosti i 2% aktivnosti nije prispjelo za realizaciju u izvještajnoj godini, dok je tokom 2024. godine realizovano 74% aktivnosti, 16% djelimično, dok 10% aktivnosti nije realizovano, što ukazuje na kontinuitet u implementaciji, uz prostor za dodatno unapređenje efikasnosti.

Po uzoru na prvu Strategiju pametne specijalizacije 2019-2024, Plan implementacije pametne specijalizacije u Crnoj Gori za 2025. godinu definisao je pet strateških ciljeva i to:

- Strateški cilj 1: Poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti;
- Strateški cilj 2: Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija;
- Strateški cilj 3: Poboljšanje saradnje u okviru sistema inovacija;
- Strateški cilj 4: Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru;
- Strateški cilj 5: Poboljšanje okvirnih uslova za inovativni ekosistem.

Strateški ciljevi bili su usmjereni na jačanje naučnoistraživačke izvrsnosti, ljudskih resursa i saradnje između nauke i privrede, kako bi se izgradio održiv i konkurentan inovacioni ekosistem. Kroz podršku inovacijama, digitalnoj transformaciji i razvoju start-up preduzeća, stvarali su se uslovi za modernizaciju privrede i njen rast zasnovan na znanju.

U okviru pet (5) strateških ciljeva definisano je dvanaest (12) operativnih ciljeva i četrdesetosam (48) aktivnosti. Od toga realizovana je četrdeset jedna (41) aktivnost dok je u fazi realizacije (djelimično realizovano) sedam (7) aktivnosti. U okviru prvog strateškog cilja – Poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti, realizovane su sve tri predviđene aktivnosti (100% učinak realizacije). U okviru drugog strateškog cilja – Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija, realizovane su četiri (4) od ukupno pet (5) predviđenih aktivnosti (80% učinak realizacije). U okviru trećeg strateškog cilja – Poboljšanje saradnje u okviru sistema inovacija, realizovano je osam (8) aktivnosti od ukupno predviđenih deset (10) (80% učinak realizacije). Kada je riječ o četvrtom strateškom cilju – Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru, realizovano je ukupno devetnaest (19) aktivnosti od ukupno predviđenih dvadeset dvije (22) aktivnosti (86% učinak realizacije) a kada govorimo o strateškom cilju broj 5 – Poboljšanje okvirnih uslova za inovacioni ekosistem, realizovano je ukupno sedam (7) od osam (8) predviđenih aktivnosti (učinak realizacije je 87,5%). Ukupni procenat realizacije aktivnosti po osnovu Plana implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu iznosi 85%.

Ilustracija 1: Stepen realizacije aktivnosti po Strateškim ciljevima

Izvor: Direkcija za pametnu specijalizaciju

2.1. INFORMACIJA O STEPENU REALIZACIJE AKCIONOG PLANA ZA 2025. GODINU

Kao što se na osnovu prethodno navedenog može zaključiti, Strategiju pametne specijalizacije 2019-2024 pratili su dvogodišnji akcioni planovi i prateći izvještaji akcionih planova i to za periode 2019-2020, 2021-2022, 2023-2024. godine, uz napomenu da je u decembru 2021. godine Vlada Crne Gore usvojila Operativni program za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021 – 2024, koji je prilagođen preporukama koje su proizašle iz prvog, dvogodišnjeg perioda realizacije pametne specijalizacije u Crnoj Gori.

Kako bi se održao kontinuitet između dvije Strategije, kako je već navedeno pripremljen je prelazni Plan implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu.

Završni izvještaj o sprovođenju strateškog dokumenta[4], koji je pripremljen po isteku perioda sprovođenja strateškog dokumenta, sadrži informacije o ukupnom napretku u postizanju definisanih strateških i operativnih ciljeva i status indikatora uspjeha (uticaja i učinka).

Pomenuta dokumenta pripremana su u skladu sa Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata.nakon čega su usvojena na sjednicama Vlade Crne Gore i dostupna su kako na zvaničnom sajtu Vlade, tako i na internet stranici pametne specijalizacije u Crnoj Gori www.s3.me.

Kada je u pitanju stepen realizacije akcionih planova, za dvogodišnji period 2019 - 2020. realizacija je na nivou od 60% , za period 2021-2022. 65% , dok za period 2023-2024. kumulativno iznosi 74% . Stepen realizacije za 2025. i prvi kvartal 2026. godine iznosi 85%.

Ilustracija 2: Stepen realizacije Akcionog plana

izvor: Autor

4 https://s3.me/wp-content/uploads/2026/02/F-EVALUACIJA-STRATEGIJE-PAMETNE-SPECIJALIZACIJE-2019-2024.pdf

U pogledu planiranih i realizovanih sredstava u okviru prvog strateškog ciklusa, u periodu od 2019. do 2024. godine, za realizaciju aktivnosti predviđenih Strategijom pametne specijalizacije **planirana su ukupna budžetska sredstva u iznosu od 186.557.219,4 €, dok je u istom periodu realizovano ukupno 167.973.399,74 €, što predstavlja oko 95% ostvarenja u odnosu na inicijalno planirana sredstva. Uzimajući u obzir dvije prelazne godine, do donošenja nove Strategije pametne specijalizacije, za 2025. i 2026. godinu ukupno je realizovano 212.260.407,47 €.**

Posmatrano po dvogodišnjim akcionim ciklusima:

- U periodu 2019–2020, inicijalno je Akcionim planom za period 2019-2020. planirano 71.207.027,00 €, dok je Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije (2019-2024) za 2019. i 2020. konstatovano da realni Iznos planiranih sredstava odstupa od ukupno prikazanih sredstava u uvodnom dijelu Akcionog plana (71.207.027,00 €), te da se iznos od 70.208.527,00 €, koji se u potpunosti slaže sa sredsvima prikazanim u tabelarnom dijelu Akcionog plana za 2019-2020. smatra relevantnim. Dakle, od ukupnog iznosa od 70.208.527,00 €, u prvom dvogodišnjem izvještajnom period realizovano je 26.102.274,20 €, odnosno 37,17%.
- Za period 2021–2022, planirano je 70.580.286,43 €, a realizovano 46.478.500,18 €, što predstavlja 65,83% realizacije.
- U periodu 2023–2024, realizovano je 95.392.625,36 € u odnosu na planiranih 45.768.405,97 €, čime je ostvaren izuzetno visok nivo realizacije – čak 208,42%, što ukazuje na značajno proširenje obima aktivnosti i dodatna ulaganja u završnoj fazi sprovođenja strategije.
- Za prelazni period - 2025. godinu i prvi dio 2026. godine realizovano je 44.287.007,73 € u odnosu na planiranih 39.088.010,77 €[5], što predstavlja nivo realizacije od 113,3% a iz čega se može izvesti zaključak da se radi o visokom nivou realizacije imajući u vidu određeni broj aktivnosti koje će zbog svoje prirode biti realizovane u potpunosti tokom 2026. godine.

Ukupan iznos realizovanih aktivnosti za šestogodišnji period trajanja Strategije 2019-2025 sa pratećim akcionim planovima tokom ovog perioda iznosi 212.260.407,47 €, što predstavlja realizaciju od oko 95% uzimajući u obzir sredstva koja su na početku planiranja i opredijeljena za njenu implementaciju. Ukupan trend ukazuje na sve veću efikasnost u implementaciji i korišćenju sredstava iz godine u godinu, pri čemu je posebno izražen završni period implementacije strategije. Ovakvi rezultati svjedoče o osnaženim institucionalnim kapacitetima i unaprijeđenoj koordinaciji aktera uključenih u sprovođenje strateških prioriteta.

Nosioci aktivnosti za realizaciju ciljeva Strategije su resorna Ministarstva, Fond za inovacije Crne Gore, Univerzitet Crne Gore, IPC „Tehnopolis“, Naučno-tehnološki park Crne Gore, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, Zajednica opština, Institut za javno zdravlje Crne Gore, ICT Cortex, Razvojna banka Crne Gore, Privredna komora Crne Gore, Fond za zaštitu životne sredine (Eko-fond) i NVO sektor.

2.2. NEREALIZOVANE I DJELIMIČNO REALIZOVANE AKTIVNOSTI ZA PERIOD 2025. GODINE

Djelimično realizovanih aktivnosti u okviru Plana implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu je ukupno sedam. Realizacija ovih aktivnosti je u toku, a njihova finalizacija se očekuje tokom 2026. godine. U nastavku slijede objašnjenja po pojedinačnim aktivnositma.

- Priprema i raspisivanje IPA III grant šeme za mobilnost istraživača u zelenom i digitalnom sektoru – realizacija ove aktivnosti očekuje se do IV kvartala 2026. godine. Priprema i

5 Planom implementacije pametne specijalizacije u Crnoj Gori za 2025. godinu planirana sredstva iznosila su 39.062.730,29 €. Izvještajem Plana implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu konstatovano je da realni odnos planiranih sredstava odstupa za 25.280,48 € u odnosu na iznos predviđen Planom, te da se iznos od 39.088.010,77 € u potpunosti slaže sa sredstvima u tabelarnom dijelu Plana implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu. Procenat realizacije računat je u odnosu na realni iznos planiranih sredstava za izvještajni period.

objavljivanje poziva za ove projekte će se završiti u II kvartalu ove godine.

- GovTech program podrške – rješavanje izazova kod kompanija iz javnog sektora - realizacija ove aktivnosti očekuje se do IV kvartala 2026. godine. U 2025. je realizovana prva faza GovTech programa od prijavljenih 91 izazova javnih institucija, 76 odabrano za dalju razradu u II fazi. Evaluacija je u toku.
- Izrada Studije izvodljivosti: Povezivanje zdravstva, turizma, organske proizvodnje, životne sredine i zdravih stilova života na teritoriji crnogorskih opština - realizacija ove aktivnosti očekuje se do IV kvartala 2026. godine. Pripremljena je dokumentacija, objavljen javni poziv putem portala za javne nabavke. Postupak je nastavljen u 2026. godini, odabran je ponudjač i očekuje se nastavak aktivnosti, potpisivanje ugovora i izrada predmetne Studije.
- Kreiranje regionalnog akceleratora za održivost i vještačku inteligenciju - realizacija ove aktivnosti očekuje se u III kvartalu 2026. godine. Ugovaranje za predmetnu aktivnost se očekuje u 2026. godini.
- Program za podsticanje energetske efikasnosti u objektima koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu - Program će se realizovati do utroška sredstava. Raspoloživi budžet iznosi 273.135,41€.
- Priprema nove Strategije pametne specijalizacije – realizacija aktivnosti odnosno usvajanje nove Strategije pametne specijalizacije 2026-2031 sa pratećim Akcionim planom 2026-2027 se očekuje krajem maja, a najkasnije početkom juna.
- Podrška klasterskom udruživanju kroz mjere Agrobudžeta - realizacija ove aktivnosti očekuje se u IV kvartalu 2026. godine. Proces Javnog poziva za dodjelu sredstava podrške poljoprivrednim proizvođačima za razvoj lanaca vrijednosti kroz Komponentu 1 Gora projekta za 2025. godinu, prošao je kroz sve tri faze skrininga. Prvi nivo, administrativni skrining, obuhvatio je detaljnu kontrolu dostavljene dokumentacije, verifikaciju podataka u SIZEP[6] sistemu, kao i eliminaciju rizika od dvostrukog finansiranja. Nakon završenog administrativnog dijela, uslijedio je drugi nivo koji se sastojao od terenske provjere svih aplikacija, kao i obaveznu ESP[7] procjenu svake aplikacije. Finalni, treći nivo provjere izvršio je Nezavisni investicioni odbor (NIO), čime je proces ocjenjivanja zaokružen. Trenutno se, uporedo sa procedurama za oslobađanje od PDV-a, vrši izdavanje Rješenja o odbijanju za neprihvatljive, kao i Rješenja o dodjeli sredstava za prihvatljive aplikacije.

Nerealizovanih aktivnosti u Akcionom planu za 2025. godinu nije bilo.

Ključna dostignuća u okviru S3 prioritetnih oblasti i operativnih ciljeva prema Planu za 2025.

U periodu implementacije aktivnosti iz Akcionog plana 2025 realizovana je 41 aktivnost od 48 planiranih i predviđenih ovim Planom. U nastavku su predstavljena ključna dostignuća:

- Operacionalizacija Kancelarije za tehnološki transfer, uspostavljena na osnovu Memoranduma o razumijevanju potpisanog između Univerziteta Crne Gore, Vlade Crne Gore i Naučno-tehnološkog parka Crne Gore, smještena u Naučno-tehnološkom parku Crne Gore, sredstva za ovu aktivnost opredijeljena i realizovana iznose 50.280,48 €;
- Podrška za uvođenje inovacija u sektor poljoprivrede, realizovana sredstva iznose 126.687,62 €, a obezbijeđena su budžetsku liniju 2.1.13 – Podrška uvođenju inovacija u sektor poljoprivrede, iz Agrobudžeta za 2025. godinu;
- Investicioni krediti za podršku turizmu, hotelijerstvu i ugostiteljstvu, realizovana sredstva iznose 12.601.500,00€ i finansirani su od strane Razvojne banke Crne Gore. Realizovani iznos se odnosi na finansiranje investicija za podršku turizmu, hotelijerstvu i turizmu koje

6 Sistem za indentifikaciju zemljišnih parcela

7 Evaluacija sigurnosnog profila, ovim se utvrđuje nivo bezbjednosti aplikacije

će se nastaviti i tokom 2026. godine;

- Investicioni krediti za uslužne djelatnosti – ICT, realizovana sredstva iznose 693.271,00€ i finansirani su od starne Razvojne banke Crne Gore;
- Investicioni krediti za podršku infrastrukturnim projektima zaštite životne sredine i energetske efikasnosti, 4.500.000,00€ za ovu aktivnost finansirala je Razvojna banka Crne Gore;
- Program jačanja inovativnosti MMSP, 1.200.000 € opredijeljeno iz budžeta Crne Gore, dok je iznos od 1.296.911,21 € opredijeljen iz sredstava za jačanje postojećih programa Fonda za inovacije Crne Gore.

2.3. SREDSTVA ZA REALIZACIJU PLANA IMPLEMENTACIJE PREMA IZVORIMA FINANSIRANJA

U tabeli 1 prikazana su sredstva za realizaciju Plana implementacije prema izvorima finansiranja.

Izvori finansiranja	Iznosi	Učešće
Nacionalni budžet	16,800,839.31€	38,07%
EU fondovi	6,832,249.33€	15,4%
Razvojna banka Crne Gore	17,794,771.00€	40,1%
Ostalo	1,680,904.01€	3,79%
Kapitalni budžet	1,178,244.08€	2,65%
Ukupno	44,287,007.73€	100%

3. INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA (STATUS INDIKATORA USPJEHA)

3.1. INDIKATORI UČINKA IZ AKCIONOG PLANA ZA 2025. GODINU – REALIZOVANE AKTIVNOSTI

Ovi indikatori služe da pokažu i ocijene uspjeh implementacije Pametne specijalizacije za 2025. godinu i prvi dio 2026. godine cijeneći postavljene strateške i operativne ciljeve. Na osnovu analize tabele 1, može se zaključiti da je implementacija strategije u prelaznom periodu, a do usvajanja nove Stategije pametne specijalizacije bila uspješna u ključnim segmentima, posebno u jačanju S3 vještina, razvoju inovacione infrastrukture, povećanju investicija u industriju i podršci malim i srednjim preduzećima u inovativnim aktivnostima, podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji jačanju konkurentnosti privrede i slično.

Tabela 2: Status indikatora uspjeha u postizanju strateških i operativnih ciljeva

Naziv cilja	Cilj/indikator učinka	Izvor podataka	Izvor finansiranja	Realizovana vrijednost
Operativni cilj 1.1. Jačanje istraživačkih kapaciteta koji pripadaju fokusnim oblastima i tehnologijama identifikovanim u S3	Realizacija Programa istraživačkih grantova za podsticanje izvrsnosti	MPNI	Nacionalni budžet	873.633,00 €
	Podrška učešću istraživača/istraživačica u međunarodnim inicijativama	MPNI, Univerziteti	Nacionalni budžet	187.112,99 €
	Očuvanje autohtonih genetičkih resursa u poljoprivredi	MPŠV	Agrobudžet 2025. godine	168.087,50 €
Operativni cilj 2.1. Jačanje S3 vještina	Podrška studentima doktorskih studija	MPNI	Nacionalni budžet	740.498,14 €
	Edukativni programi u S3 oblastima	MPNI, Fond za inovacije Crne Gore	Nacionalni budžet + sredstva za jačanje postojećih programa Fonda	269.658,96 €
	Program obuka za vršenje energetskih pregleda zgrada	UCG - Mašinski fakultet Partneri: MEIR	Organizacija obuke se finansira iz naknada učesnika.	-
	Podrška mentoring uslugama	MER	Budžet MER-a	35.000,00 €
Operativni cilj 3.1. Jačanje saradnje aktera u sistemu inovacija sa fokusom na saradnji nauke i privrede	Podrška za kolaborativne grantove za inovativne projekte	MPNI, Fond za inovacije Crne Gore	Budžet je prikazan kao ugovoren u Izvještaju o realizaciji AP za Operativni program za implementaciju S3 u Crnoj Gori za 2024.	-
	Grant šema „Podrška implementaciji Strategije pametne specijalizacije kroz projekte“	MER, MPNI, MIF-CFCU	EU sredstva/fondovi; nacionalni budžet	125.655, 87 €
	Dodjela inovacionih vaučera	Fond za inovacije	Nacionalni budžet	47.964,36 € (realizovano u 2025., ukupno ugovoreno - 123,442.58 €
Operativni cilj 3.2. Jačanje inovacione infrastrukture	Jačanje programskih aktivnosti IPC „Tehnopolis“	MPNI IPC „Tehnopolis“	Nacionalni i EU donatori	990.301,03 €
	Unapređenje infrastrukturnih segmenata IPC „Tehnopolis“	MPNI IPC „Tehnopolis“	Nacionalni i EU donatori + kapitalni budžet	1.261.244,08 €
	Jačanje programskih i projektnih aktivnosti NTP CG	MPNI, NTP	Nacionalni i EU projekti	820.000,00 €
	Operacionalizacija Kancelarije za tehnološki transfer	MPNI NTP CG – TTO	Nacionalni budžet	50.280,48 €
Operativni cilj 3.3. Unapređenje destinacionog menadžmenta i saradnje između ciljnih grupa u oblasti Održivog i zdravstvenog turizma	Unapređenje vidljivosti Crne Gore kao destinacije održivog i zdravstvenog turizma	NTO Partneri: MT, LTO	Budžet NTO CG Za projekat UNIDO sredstva su obezbijeđena iz budžeta Ministarstva ekonomije, turizma i sporta R. Slovenije i Fonda za preduzetništvo R.Slovenije	1.508.928,00 €
Operativni cilj 4.1. Stvaranje uslova za uspostavljanje klaster inicijativa i njihovu transformaciju u održive klastere	Finalizacija projekta podrške klasterskoj organizaciji u okviru ICT prioriteta	MPNI ICT Cortex	Sredstva su od strane MPNI, projekat S3 kao i drugi izvora finansiranja (članarina, projekata, donacija)	75.121,76 €
	Podrška za uvođenje inovacija u sektor poljoprivrede	MPŠV	Agrobudžet 2025. godine	126.687,62 €

Operativni cilj 4.2. Stimulisanje razvoja inovativnih startapova	Podrška predakceleraciji startapova	IPC „Tehnopolis"	EU donator i nacionalni budžet	114.000,00 €
	Podrška ranoj fazi razvoja startapova	Fond za inovacije	Nacionalni budžet	Ugovoreno 390.789,40 € Realizovano u 2025. godini: 206.071,82
	Podsticaji za razvoj istraživanja i inovacija	MPNI	Nacionalni budžet	520.000,00 €
Operativni cilj 4.3. Stimulisanje inovacionih aktivnosti MMSP	Realizacija grant šeme za inovativne aktivnosti u organskoj poljoprivredi	MPŠV	Agrobudžet	758.241,13 €
	Investicioni krediti za podršku turizmu, hotelijerstvu i ugostiteljstvu	RBCG	Budžet Razvojne banke	12.601.500,00€
	Podrška projektima u oblasti poljoprivrede i lanca vrijednosti hrane	MPŠV	Za mjere IPARD III programa 75 % podrške su EU sredstva, dok je 25% iz nacionalnog budžeta. Za mjere Agrobudžeta sva sredstva su iz nacionalnog budžeta	9.851.167,84 €
	Investicioni krediti za uslužne djelatnosti - ICT	RBCG	Budžet Razvojne banke	693.271,00 €
	Investicioni krediti za podršku infrastrukturnim projektima zaštite životne sredine i energetske efikasnosti	RBCG	Budžet Razvojne banke	4.500.000,00 €
	Program jačanja inovativnosti MMSP	Fond za inovacije Crne Gore.	Nacionalni budžet + sredstva za jačanje postojećih programa Fonda	2.496.911,21 € Realizovano u 2025. godini: 565.844,69 €
	Program za provjeru inovativnog koncepta	Fond za inovacije Crne Gore.	Nacionalni budžet + sredstva za jačanje postojećih programa Fonda	691.103,75 € Realizovano u 2025. godini: 256.175,72 €
	Jačanje postojećih programa Fonda	Fond za inovacije Crne Gore	Nacionalni budžet + sredstva za jačanje postojećih programa Fonda	1.773.197,00 €
Operativni cilj 4.4. Jačanje međunarodne konkurentnosti MMSP	Jačanje učešća u EU Okvirnim programima za istraživanje i inovacije	MPNI	Nacionalni budžet	102.791,28 €
	Podrška učešću u € EKA programu	MPNI	Budžet Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija	130.000,00 € za 2025.i 2026.
	Povezivanje MMSP sa inostranim partnerima kroz EU Single Market Program i EEN mrežu	MIRN, EEN konzorcijum PKCG kao dio MontEENegro konzorcijuma)	EU donacije Single Market Program i sopstveno učešće	20.000,00 €
	Podrška učešću u EU programu „Digitalna Evropa"	MPNI, MJU, UCG	EU sredstva + MPNI budžet	143.517,39€, i 7.176,01€ iz sopstvenih sredstava
Operativni cilj 4.5. Snažnije povezivanje industrijskog razvoja sa S3	Podrška kroz Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu	MER	Budžet MER-a	3.209.879,31 €
	Implementacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji	MER, MPNI, MEIR, partner Fond za inovacije	Nacionalni budžet IPA III	2.295.191,00 €
Operativni cilj 5.1. Unapređenje implementacionog okvira za inovacije i S3	Organizacija procesa ex post eksterne evaluacije S3 2019-2024	MPNI	Sredstva MPNI	5.000,00 €
	Unapređenje instrumenata podrške S3	MPNI	Sredstva MPNI	1.000,00 €
	Funkcionisanje okvira za inovacije i pametnu specijalizaciju	MPNI	-	-

Operativni cilj 5.2 Promocija značaja inovacija sa fokusom na informisanje šire javnosti i privrede	Održavanje rada portala www.s3.me i inovacije.gov.me	MPNI	Sredstva MPNI	30.000,00 €
	Podsticanje inovacione kulture	MPNI, Fond za inovacije, IPC „Tehnopolis"	Nacionalni budžet + jačanje postojećih programa Fonda	165.523,04 € realizovano 132.418,43 €
	Podrška kreativnim Industrijama	IPC „Tehnopolis"	Nacionalni budžet	5.100,10 €
	Unapređenje ekosistema otvorenih podataka i promocija ponovnog korištenja setova podataka na portalu www.data.gov.me	Privredna komora CG, MJU Partneri:NVO, Naučno-obrazovna akademska zajednica	-	-

Izvor: Direkcija za pametnu specijalizaciju

3.2. ANALIZA VRIJEDNOSTI MEĐUNARODNIH INDIKATORA I INDEKSA KOJI SE ODNOSE NA DATU OBLAST JAVNE POLITIKE

Analiza stanja nove Strategije pametne specijalizacije 2026-2031. polazi od rezultata Ex-post evaluacije prethodnog ciklusa implementacije Strategije, koji omogućavaju sagledavanje ostvarenih učinaka, izazova i identifikovanih oblasti za unapređenje. Dalje, u okviru Procesa preduzetničkog otkrivanja (EDP) razmatrani su uvidi dobijeni kroz konsultacije sa ključnim akterima inovacionog ekosistema, dok su kvantitativna i kvalitativna istraživanja sektorskih kapaciteta i razvojnih potencijala obezbijedila empirijski utemeljen osnov za prioritizaciju. Integracijom ovih nalaza obezbjeđuje se čvrsta analitička osnova za definisanje strateških ciljeva, operativnih ciljeva, prioritetnih sektora i tematskih oblasti, čime se direktno doprinosi formulisanju efektivnog i ciljano orijentisanog okvira politike. Kroz nalaze Kvantitativne, Kvalitativne analize i Procesa preduzetničkog otkrivanja prepoznato je i definisano pet (5) prioritetnih oblasti i to: Građevinarstvo po mjeri prirode i čovjeka, Energija i održiva životna sredina, Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane, ICT i digitalne inovacija i Inovativni, regenerativni i održivi turizam, pri čemu je većina prioritetnih oblasti zadržana uz određena unapređenja i prilagođavanja savremenim razvojnim trendovima. U tom kontekstu, prioritetna oblast turizma dodatno je redefinisana kroz snažniji fokus na inovativne, regenerativne i održive pristupe razvoju destinacije, dok je kao nova prioritetna oblast prepoznato Građevinarstvo po mjeri prirode i čovjeka, koje predstavlja iskorak ka održivoj, energetski efikasnoj i tehnološki naprednoj izgradnji, uz integraciju principa zelene i cirkularne ekonomije.

Analiza ključnih problema i njihovih uzroka ukazuje da razvoj prioritetnih sektora u Crnoj Gori ne zavisi primarno od dostupnosti pojedinačnih resursa, već da postoji prostor za unapređenje u pogledu jačanja povezanosti privrede, nauke i javnog sektora, unapređenja inovacionih kapaciteta, intenziviranja digitalne i zelene transformacije, kao i daljeg razvoja institucionalnih i regulatornih mehanizama podrške.

Izbor prioriteta zasniva se na kombinaciji postojećih ekonomskih snaga, inovacionih kapaciteta i identifikovanih razvojnih prilika, sa posebnim fokusom na potencijal za inovaciono vođenu transformaciju. Prioritetni domeni karakterišu snažno interesovanje privatnog sektora, rastući inovacioni potencijal i mogućnosti za dalju diverzifikaciju i nadogradnju postojećih aktivnosti. Poseban akcenat stavljen je na primjenu digitalnih tehnologija, principe održivog razvoja i jačanje saradnje između naučno-istraživačke zajednice i privrede.

3.3. USKLAĐENOST SA OKVIROM MEĐUNARODNOG / EVROPSKOG KONTEKSTA

Crna Gora se pri oblikovanju nacionalne politike pametne specijalizacije (S3) oslanja na ključne strateške okvire evropske politike inovacija, uključujući princip inovacija, Strategije pametne

specijalizacije (S3), Pakt za istraživanje i inovacije u Evropi (R&I), Novu evropsku agendu za inovacije (NEIA, 2022), Evropski istraživački prostor (ERA Policy Agenda), kao i koncept otvorene strateške autonomije i međunarodne saradnje u oblasti istraživanja i inovacija. Ovaj okvir dodatno je podržan instrumentima programske podrške, među kojima se posebno izdvajaju Horizont Evrope (Horizon Europe), Evropski savjet za inovacije (EIC), Evropski ekosistemi inovacija (EIE), kao i novi ciklus RIS3 metodologije.

U programskom periodu 2021–2027, Evropska unija stavlja poseban akcenat na jačanje upravljanja Strategijama pametne specijalizacije kroz prioritetni okvir za dobro upravljanje na nacionalnom ili regionalnom nivou. Ovaj okvir obuhvata sedam ključnih kriterijuma: analizu inovacionih izazova, razvoj institucionalnih kapaciteta za upravljanje, uspostavljanje sistema praćenja i evaluacije, funkcionisanje procesa preduzetničkog otkrivanja (EDP), unapređenje sistema istraživanja i inovacija, podršku industrijskoj tranziciji, kao i jačanje međunarodne saradnje u prioritetnim oblastima.

3.4. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA U FUNKCIJI S3

Jedan od ključnih strateških ciljeva Strategije pametne specijalizacije (S3) odnosi se na jačanje ljudskog kapitala u skladu sa potrebama prioritetnih oblasti: Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane, Energija i održiva životna sredina, Inovativni, regenerativni i održivi turizam i Informaciono-komunikacione tehnologije (ICT). U tom kontekstu, poseban fokus stavljen je na unapređenje znanja i vještina postojeće i buduće radne snage kroz integraciju formalnih i neformalnih programa obrazovanja, sa ciljem razvoja inovativnije i konkurentnije ekonomije zasnovane na znanju. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, u saradnji sa Evropskom fondacijom za obuku, organizovalo je tokom 2026. godine više ciklusa konsultacija sa relevantnim akterima iz privatnog sektora, akademske zajednice, obrazovnih institucija i javne uprave, kako bi se identifikovale ključne potrebe u pogledu vještina u prioritetnim oblastima, uključujući Građevinarstvo po mjeri prirode i čovjeka, Energiju i održivu životnu sredinu i Održivu poljoprivredu i lanac vrijednosti hrane. Nalazi ovih konsultacija ukazuju na značajno oslanjanje na neformalne obuke unutar kompanija, uz ograničen nivo njihove sertifikacije i priznavanja, kao i nedostatak kratkih modularnih kurseva, mikro-kvalifikacija i programa prekvalifikacije, što usporava prilagođavanje radne snage savremenim potrebama tržišta.

Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija zahtijeva kontinuirano unapređenje obrazovnog sistema na svim nivoima, uključujući razvoj savremenih studijskih programa u visokom obrazovanju, unapređenje srednjeg stručnog obrazovanja i jačanje sistema cjeloživotnog učenja. U tom kontekstu, visokoobrazovne institucije u Crnoj Gori aktivno doprinose implementaciji S3 kroz razvoj i reakreditaciju studijskih programa u prioritetnim oblastima, čime se jača njihova uloga u regionalnom razvoju i inovacionom ekosistemu. Paralelno, srednje stručno obrazovanje obuhvata niz programa koji su direktno povezani sa prioritetnim sektorima, dok se kroz cjeloživotno učenje dodatno podstiče razvoj ključnih kompetencija, posebno u oblastima STEM-a i digitalnih vještina. Iako postoji značajan broj inicijativa i programa obuke, posebno u ICT sektoru i kroz aktivnosti institucija kao što su IPC „Tehnopolis“ i ICT Cortex, izazov i dalje predstavlja njihova formalna akreditacija i sistemsko priznavanje.

Dodatno, razvoj digitalnih vještina prepoznat je kao jedan od ključnih preduslova za jačanje ljudskih resursa, što je potvrđeno kroz Strategiju za digitalizaciju obrazovnog sistema 2022–2027. U okviru ovog procesa sprovode se: obuke za nastavno osoblje, razvijaju digitalni obrazovni sadržaji i unapređuje infrastruktura obrazovnih ustanova, uz istovremeno podsticanje većeg učešća učenika i mladih u STEM oblastima. U narednom periodu, poseban fokus biće na daljem razvoju fleksibilnih i tržišno orijentisanih programa obrazovanja, jačanju saradnje između obrazovnog sistema i privrede, kao i unapređenju dostupnosti i kvaliteta programa cjeloživotnog učenja, u cilju bržeg prilagođavanja potrebama dinamičnog tržišta rada i podrške implementaciji Strategije pametne specijalizacije.

INDIAN
OCEAN

4. ZAKLJUČCI

Cijeneći rezultate do kojih se došlo izradom Izvještaja o sprovođenju Plana implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu, može se zaključiti da su u prelaznom periodu, do usvajanja nove Strategije pametne specijalizacije 2026–2031, aktivnosti realizovane ovim Planom bile snažno usmjerene na jačanje inovacionog i razvojnog potencijala Crne Gore, uz očuvanje kontinuiteta sprovođenja S3 politike. Visok stepen realizacije aktivnosti u izvještajnom periodu (85%), uz značajan nivo iskorišćenosti planiranih finansijskih sredstava i njihovo premašivanje u pojedinim periodima, ukazuje na unaprijeđene institucionalne kapacitete, efikasniju koordinaciju ključnih aktera i povećanu sposobnost sistema za sprovođenje strateških prioriteta.

Istovremeno, nalazi ukazuju na postojanje prostora za dalje unapređenje, posebno u dijelu jačanja međuresorne i međusektorske saradnje, unapređenja koordinacije i protoka informacija, kao i snažnijeg povezivanja nauke, privrede i javnog sektora. Dalji razvoj inovacionog sistema zahtijeva kontinuirano unapređenje kapaciteta za inovacije, ubrzanje digitalne i zelene transformacije, kao i dodatno jačanje institucionalnog i regulatornog okvira, kako bi se obezbijedila još efikasnija implementacija mjera i dugoročna održivost postignutih rezultata.

Strategija pametne specijalizacije postavila je čvrste temelje za razvoj funkcionalnog inovacionog ekosistema, dok se usvajanjem nove Strategije za period 2026–2031 obezbjeđuje kontinuitet, dalje unapređenje i dugoročna održivost ovog koncepta, uz jasnu potvrdu evropske orijentacije Crne Gore. U tom kontekstu, dalji napredak će zavisiti od sistemskog jačanja ljudskih, finansijskih i organizacionih kapaciteta, unapređenja instrumenata podrške inovacijama, kao i od kontinuiranog sprovođenja procesa preduzetničkog otkrivanja kao ključnog mehanizma za prilagođavanje prioriteta i politika dinamičnim razvojnim potrebama.

5. IZVJEŠTAJ PLANA IMPLEMENTACIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU

Tabela 2: Izvještaj Plana implementacije pametne specijalizacije u Crnoj Gori za 2025. godinu

Strateški cilj 1 - Strategije pametne specijalizacije (S3)		Poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti											
Operativni cilj 1.1.		Jačanje istraživačkih kapaciteta koji pripadaju fokusnim oblastima i tehnologijama identifikovanim u S3											
Indikator učinka Porast broja nacionalnih programa/aktivnosti podrške istraživanjima i razvoju[8]		Početna vrijednost 2024: Povećanje od 7,14% u odnosu na 2023. 30 projekata istraživanja i razvoja						Očekivana vrijednost 2025: Povećanje od 10% u odnosu na 2024. Ostvarena vrijednost za 2025: 16,67% 35 novopodržanih nacionalnih programa/aktivnosti podrške istraživanjima i razvoju					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.1.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.1.1	Realizacija Programa istraživačkih grantova za podsticanje izvrsnosti		Polazni 2024: Usvojen Program istraživačkih grantova za podsticanje izvrsnosti Raspisan i realizovan Javni konkurs za dodjelu grantova za podsticanje izvrsnosti Ciljani 2025: Realizovan proces eksterne evaluacije prijava Završen proces ugovaranja istraživačkih grantova Broj dodijeljenih grantova Ostvarena vrijednost za 2025: 6	Preporučuje se praćenje rodno senzitivnih statistike Ostvarena vrijednost za 2025: M: 4 rukovodioca Ž: 2 rukovoditeljke	MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	900.000,00 €	873.633,00 €	Nacionalni budžet	-
1.1.2	Podrška učešću istraživača/ istraživačica u međunarodnim inicijativama		Broj bilateralnih i multilateralnih i međunarodnih naučnoistraživačkih projekata Polazna 2024: 46 Očekivana vrijednost za 2025: 50 Ostvarena vrijednost za 2025:54 Broj uključenih istraživačica i studenata/inja u 2024: 184 Očekivana vrijednost za 2025: 200 Ostvarena vrijednost za 2025: 209	Broj uključenih istraživača/ica i studenata/inja Polazni 2024: 184 M: 78 Ž: 107 Ostvarena vrijednost za 2025: 209 M:95 Ž:114	MPNI, Univerziteti	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	264.000,00 €	187.112,99 €	-	-
1.1.3	Očuvanje autohtonih genetičkih resursa u poljoprivredi	 Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	Broj podržanih projekata Polazna 2024: 89 Ciljani 2025: 100 Ostvarena vrijednost za 2025: 112	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike Ostvarena vrijednost za 2025: M:100 Ž:12	MPŠV	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	IV kvartal 2026	150.000,00 €	168.087,50 €	Nacionalni budžet (Agrobudžet 2025. godine)	Nastavak podrške u narednoj fiskalnoj godini
Strateški cilj 2 - Strategije pametne specijalizacije (S3)		Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija											
Operativni cilj 2.1.		Jačanje S3 vještina											
Indikator učinka Globalni indeks inovacija (GII)[9]		Komponenta 6 – Vještine Komponenta – Ljudski resursi i istraživanja	Početna vrijednost 2024: 74 https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/en/					Očekivana vrijednost 2025: 59 Ostvarena vrijednost 2025: 64[10]					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2.1.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
2.1.1	Podrška studentima doktorskih studija		Broj dodijeljenih stipendija za doktorska istraživanja Polazna 2024: 34 Ciljani 2025: 35 Ostvarena vrijednost za 2025: 55	Rodno senzitivna statistika - stipendisti/ stipendistkinje Polazni 2024: 57% žena i 43% muškaraca Ciljani 2025: Na nivou 2024. Ostvarena vrijednost za 2025: žena 52.73%, muškaraca 47.27%	MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	635.000,00 €	373.306,54 € 367.191,60 € Ukupno: 740.498,14 €	Nacionalni budžet	-
2.1.2	Priprema i raspisivanje IPA III grant šeme za mobilnost istraživača u zelenom i digitalnom sektoru	 Energija i održiva životna sredina ICT	Polazni 2024: Odobren Akcioni dokument 2024 (IPA III) Ciljani 2025: Izrađen Priručnik za aplikante za grant šemu Objavljen Poziv za grant šemu Ostvarena vrijednost za 2025: 0	Preporučuje se praćenje rodno senzitivnih podataka Ostvarena vrijednost za 2025:	MPNI MF – CFCU, Fond za inovacije Crne Gore	I kvartal 2025	IV kvartal 2026	Djelimično realizovano (u pripremi)	-	1.180.000,00 € 230.000,00 €	-	-	Očekuje se priprema i objavljivanje poziva u 2026. godini
2.1.3	Edukativni programi u S3 oblastima		Broj odobrenih projekata Polazni 2024: 17 Ciljani 2025: 15 Ostvarena vrijednost za 2025: 28	Rodno senzitivna statistika: Polazni 2024: 11 rukovodilaca projekata i 6 rukovoditeljki projekta Članovi timova: 38 muškaraca i 42 žene Ciljani 2025: Održati rodni balans u projektima Ostvarena vrijednost za 2025: Od 28 rukovodilaca, 12 muškaraca i 16 žena	Fond za inovacije Crne Gore, MPNI	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	150.000,00 € 30.000,00 €	269.658,96 €	150.000,00 € iz budžeta CG + 119.659.96 € iz sredstava za jačanje postojećih programa Fonda (aktivnost 4.3.8)	
2.1.4	Program obuka za vršenje energetskih pregleda zgrada	 Energija i održiva životna sredina	Ciljani 2025: Održana obuka za vršenje energetskih pregleda zgrada Broj polaznika Ciljani 2025: 30 Ostvarena vrijednost za 2025: 54 Održana obuka za vršenje energetskih pregleda zgrada Univerzitet Crne Gore (UCG) u saradnji sa Ministarstvom energetike i rudarstva uspješno je realizovao novi ciklus obuka za vršenje energetskih pregleda zgrada. Ukupno 54 inženjera arhitektonsko- građevinske, mašinske i elektro struke, uspješno je pohađalo obuku.	Broj polaznika/ polaznica Ostvarena vrijednost za 2025: Od ukupnog broja kandidata, a koji su pohađali predmetnu obuku, muškaraca je 32, a žena je 22.	UCG - Mašinski fakultet Partneri: MEIR	III kvartal 2025	I kvartal 2026	Realizovano	-	n/a	-	Organizacija obuke se finansira iz naknada učesnika.	Edukacija stručnih lica u ovoj oblasti je važan element za uspostavljanj e sistema sertifikovanja energetskih karakteristika zgrada, a što će biti jedna od ključnih aktivnosti Ministarstva energetike i rudarstva planiranih u ovoj oblasti u 2026. godini

8 Izvor: MPNI, MPŠV, MZ

9 Izvor: Svjetska organizacija za intelektualnu svojinu (WIPO)

10 https://www.wipo.int/gii-ranking/en/montenegro

2.1.5	Podrška mentoring uslugama		Broj preduzeća korisnika mentoring usluga: Polazni 2024: 20 Ciljani 2025: 20 Ostvarena vrijednost za 2025:42	Preporučuje se praćenje rodno senzitivnih podataka. Polazni 2024: 13 preduzeća u vlasništvu žena Ciljani 2025: 10 Ostvarena vrijednost za 2025:42	MER	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	35.000,00 €	35.000,00 €	Budžet MER	Podrška mentoring uslugama realizovana kroz Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu, odnosno Programsku liniju za podršku ženskom preduzetništvu, kao dodatni paket nefinansijske podrške, u cilju dijagnostifikovanja trenutne situacije u preduzeću i predlaganja mjera i aktivnosti za unapređenje poslovanja. Ista je planirana i u narednom periodu.
Strateški cilj 3 - Strategije pametne specijalizacije (S3)		Poboljšanje saradnje u okviru sistema inovacija											
Operativni cilj 3.1.		Jačanje saradnje aktera u sistemu inovacija sa fokusom na saradnji nauke i privrede											
Indikator učinka Povećanje broja uspostavljenih partnerstava u sistemu inovacija, sa posebnim fokusom na partnerstvo nauka-privreda[11]			Početna vrijednost 2024: 6 novih projekata					Očekivana vrijednost 2025: Povećanje 50% u odnosu na 2024. godinu Ostvarena vrijednost 2025: porast za 30 projekata u odnosu na 2024, povećanje 50% u odnosu na 2024. godinu					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.1.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.1.1	Podrška za kolaborativne grantove za inovativne projekte	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane Energija i održiva životna sredina ICT	Polazni 2024: 6 odobrenih projekata u 2024. Ciljani 2025: Održavanje kontinuiteta procesa praćenja odobrenih projekata Ostvarena vrijednost za 2025: Implementacija 5 ugovorenih projekata iz 2024.	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Polazni 2024: 5 rukovodilaca projekata i 1 rukovoditeljka projekta. Članovi timova: 18 muškaraca i 16 žena Ostvarena vrijednost za 2025: 5 rukovodilaca projekata i 1 rukovoditeljka projekta.	Fond za inovacije Crne Gore MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	Budžet je prikazan kao ugovoren u Izvještaju o realizaciji AP za Operativni program za implementaciju S3 u Crnoj Gori za 2024.	-	-	-
3.1.2	Grant šema „Podrška implementaciji Strategije pametne specijalizacije kroz projekte"		Broj odobrenih grantova za inovativne projekte: Polazni 2024: 8 (7* raskinut ugovor u iznosu od 120.000,00 € usljed nemogućnosti ugovarača da dostavi bankarsku garanciju) Ciljani 2025: 7 (nastavak realizacije ranije ugovorenih projekata) Ostvarena vrijednost za 2025: Svi projekti (7) su završeni tokom 2025. godine. Broj uspostavljenih partnerstava nauka-privreda kroz odobrene grantove: Polazni 2024: 3 Ciljani 2025: Održavanje ranije uspostavljenih 3 partnerstava Ostvarena vrijednost za 2025: 3 partnerstva	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike za odobrene projekte. Polazni 2024: 2 Ciljani 2025: 2 Ostvarena vrijednost za 2025: 2	MER, MPNI, MIF-CFCU	I kvartal 2025	III kvartal 2025	Realizovano	-	139.192,90 €	125.655, 87 € Određeni troškovi na nivou projekta nijesu prihvaćeni kao opravdani.	EU sredstva/ fondovi; nacionalni budžet IPA Godišnji akcijski program za 2020. godinu	-
3.1.3	Dodjela inovacionih vaučera		Broj odobrenih inovacionih vaučera Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 15 Ostvarena vrijednost za 2025: 14	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Ostvarena vrijednost za 2025: M: 9 Ž: 5	Fond za inovacije Crne Gore, MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	150.000,00 €	Ugovoreno 123.442,58 € Realizovano u 2025. godini: 47.964,36 €	Nacionalni budžet	-
3.1.4	GovTech program podrške – rješavanje izazova kod komparnija iz javnog sektora		Broj odobrenih projekata Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 10 Ostvarena vrijednost za 2025: kao u koloni Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike.	Fond za inovacije Crne Gore	III kvartal 2025	IV kvartal 2026	Djelimično realizovano	Izbor i ugovaranje projekata u 2026. godini	2.000.000,00 € 400.000,00 €	-	-	U 2025. je realizovana prva faza GovTech programa od prijavljenih 91 izazova javnih institucija, 76 odabrano za dalju razradu ú II fazi. Evaluacija je u toku.
Operativni cilj 3.2.		Jačanje inovacione infrastrukture											
Indikator učinka Globalni indeks inovacija (GII)		Komponenta - Infrastruktura	Početna vrijednost 2024: 57/133[12]							Očekivana vrijednost 2025 Održati trenutno stanje Ostvarena vrijednost 2025: 50/139[13]			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.2.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.2.1	Jačanje programskih aktivnosti IPC „Tehnopolis"		Broj organizovanih obuka: Polazni 2024: 73 Ciljani 2025: 90 Ostvarena vrijednost za 2025: 91 Broj organizovanih radionica: Polazni 2024: 39 Ciljani 2025: 41 Ostvarena vrijednost za 2025:45	Broj učesnika/ica: Polazni 2024: minimum 2/3 žene Ciljani 2025: minimum 2/3 su žene Ostvarena vrijednost za 2025: minimum 2/3 su žene Broj polaznika/ica: Polazni 2024: minimum 1/3 žene Ciljani 2025: minimum 1/3 žene Ostvarena vrijednost za 2025: minimum 1/3 žene	IPC „Tehnopolis" MPNI	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	975.000,00 €	950.000,00 € 16.501,03 € 4.000,00 € 5.000,00 € 14.800,00 €	Nacionalni budžet Nacionalni i EU donatori Nacionalni i EU donatori	-
3.2.2	Unapređenje infrastrukturnih segmenata IPC „Tehnopolis"		Broj unaprijeđenih ili novoazvijenih infrastrukturnih segmenata: Polazni 2024: 10 Ciljani 2025: 13 Ostvarena vrijednost za 2025: 14	Nije relevantno.	IPC „Tehnopolis", MPNI	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	120.000,00 €	83.000,00 EU (79.000,00 EU donatori + 4.000,00 nacionalni budžet) 1.178.244,08 € (ukupna vrijednost radova)	EU donatori nacionalni budžet Kapitalni budžet	-
3.2.3	Jačanje programskih i projektnih aktivnost NTP CG		Ciljani 2025: Broj organizovanih događaja 50 Broj razvijenih programa podrške 4 Broj podržanih inovativnih timova 30 Polazni 2024: Broj organizovanih događaja 25 Broj razvijenih programa podrške 5 Broj podržanih inovativnih timova 25 Ostvarena vrijednost za 2025: Broj organizovanih događaja 60 Broj razvijenih programa podrške 5 Broj podržanih inovativnih timova 50	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Ostvarena vrijednost za 2025: Podaci o polu nijesu dostavljeni	NTP CG, MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	700.000,00 €	820.000,00 €	Nacionalni budžet 700.000,00 € Sredstva iz EU projekti 100.000,00 €	-
3.2.4	Operacionalizacija Kancelarije za tehnološki transfer		Polazni 2024 Kancelarija za tehnološki transfer uspostavljena na osnovu Memoranduma o razumijevanju potpisanog između Univerziteta Crne Gore, Vlade Crne Gore i Naučno-tehnološkog parka Crne Gore, smještena u Naučno-tehnološkom parku Crne Gore Ciljani 2025: Broj organizovanih događaja 12 Broj razvijenih programa podrške 2 Broj podržanih inovativnih timova 12 Ostvarena vrijednost za 2025: Broj organizovanih događaja 15 Broj razvijenih programa podrške 2 Broj podržanih inovativnih timova 15	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Ostvarena vrijednost za 2025: M: 40 Ž: 60	NTP CG – TTO MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	50.280,48 €	50.280,48 €	-	Sredstva iz nacionalnog budžeta za rad Kancelarije prikazana su kroz budžet NTP CG aktivnosti 3.2.3.

11 Izvor: MPNI, Fond za inovacije Crne Gore, ostali partneri

12 https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2024/me.pdf?utm_source

13 https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/me.pdf?utm_source

Operativni cilj 3.3.		Unapređenje destinacionog menadžmenta i saradnje između ciljnih grupa u oblasti Održivog i zdravstvenog turizma											
Indikator učinka 1. Prihodi od turizma[7] 2. Broj uspostavljenih partnerstava aktera u oblasti održivog i zdravstvenog turizma		Početna vrijednost 2024: 1,46 milijardi € 5								Očekivana vrijednost 2025: Održati nivo prihoda od turizma na nivou iz 2024. Ostvarena vrijednost 2025: 1,48 milijardi €[8] 6			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.3.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.3.1	Unapređenje vidljivosti Crne Gore kao destinacije održivog i zdravstvenog turizma	Održiv i zdravstveni turizam	Broj B2B sastanaka: 10 Ostvarena vrijednost u 2024: 9 Ciljana vrijednost u 2025: 10 Ostvarena vrijednost za 2025: 10 Održani sajmovi: Ostvarena vrijednost u 2024: 17 Ciljana vrijednost u 2025: 17 Ostvarena vrijednost za 2025: 17 Sprovedene marketing aktivnosti putem digitalnih kanala: Ostvarena vrijednost u 2024: 4 Ciljana vrijednost u 2025: : 5 Ostvarena vrijednost za 2025: 15	Muškarci: 6 Žene. 4 Ostvarena vrijednost za 2025: M: 40% Ž: 60%	NTO Partneri: MT, LTO Projekat UNIDO-Podrška tranziciji ka turističkoj industriji 4.0 u Crnoj Gori pokrenutoj putem digitalnih tehnologija.	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	Nastavak aktivnosti planiran i tokom 2026. godine	1.298.680,00 €	1.349.094,00 € Za projekat UNIDO u 2025. godini utrošeno 159.834,00 €. Link: https://compass.unido.org/projects/230074	Budzet NTO CG Za prjekat UNIDO sredstva su obezbijeđjena iz budžeta Ministarstva ekonomije, turizma i sporta R. Slovenije i Fonda za prduzetništvo R.Slovenije	Nastaviti sa aktivnostima na unapređenju vidljivosti Crne Gore na inostranom trržištu UNIDO: slijedi nastavak aktivnosti B2B: NTO CG je u okviru svojih aktivnosti organizovala brojne poslovne sastanke u zemlji i inostranstvu kako bi stvorila platformu crnogorskoj turističkoj privredi da ostvare direktne kontakte sa inostranim partnerima u cilju ostvarivanja saradnje. Organizovane su poslovne radionice sa turoperatorima iz Danske, Belgije dok su organizovane i poslovne radionice u Japanu, Češkoj, Italji, Belgji, Francuskoj itd Sajmovi: NTO CG objedinjenu turističku ponudu predstavlja i nastupima na najznačajnijim sajmovima, koji su prilika za ostvarivanje novih poslovnih kontakata.U protekloj godini NTO CG bila je nosilac brojnih sajamskih nastupa kao što su sajam WTM u Londonu, IFTM Top Resa u Parizu, ITB u Berlinu i drugi. Kampanje: Važan segment promocije predstavljaju i marketing kampanje koje NTO CG redovno sprovodi na prioritetnim tržištima, posredstvom programa podsticajnih mjera kao i putem sopstvenih digitalnih kanala (zvanični webportal, platforme društvenih mreža I sl) UNIDO Projekat: Djelimično realizovano
3.3.2	Izada Studije izvodljivosti: Povezivanje zdravstva, turizma, organske proizvodnje, životne sredine i zdravih stilova života na teritoriji crnogorskih opština	Održivi i zdravstveni turizam	Izrađena Studija izvodljivosti Polazni 2024: Priprema studije izvodljivosti Ciljani 2025: Izrađena studija izvodljivosti Ostvarena vrijednost za 2025: kao u koloni Preporuke za naredni period sprovođenja	Nije relevantno	Zajednica opština, Partneri: MZ, MT, MERS, MPŠV, MS, IJZCG	I kvartal 2025	IV kvartal 2025 IV kvartal 2026	Djelimično realizovana aktivnost u predviđenom roku	Rok za realizaciju ove aktivnosti zavisi isključivo od postupka javne nabavke. Naime, na osnovu člana 93 stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG", br. 074/19) Zajednica opština Crne Gore Podgorica, je dana 15.12.2025. godine, objavila Tendersku dokumentaciju za otvoreni postupak javne nabavke "Izrada Studije izvodljivosti: Povezivanje zdravstva, turizma, organske i tradicionalne poljoprivede, životne sredine i zdravih stilova života u ruralnim i drugim područjima crnogorskih opstina".	250.000,00 €	Procijenjena vrijednost nabavke: 206.611,57 € bez PDV-a	Zajednica Opština	Pripremljena dokumentacija, objavljen javni poziv putem portala za javne nabavke postupak nastavljen u 2026. odabran je ponuđač slijedi nastavak aktivnosti, potpisivanje ugovora i izrada predmetne Studije.
Strateški cilj 4 - Strategije pametne specijalizacije (S3)		Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru											
Operativni cilj 4.1.		Stvaranje uslova za uspostavljanje klaster inicijativa i njihovu transformaciju u održive klastere											
Indikator učinka Broj podržanih projekata		Početna vrijednost 2024: 21						Očekivana vrijednost 2025: 25 Ostvarena vrijednost 2025: 25					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.1.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.1.1	Finalizacija projekta podrške klasterskoj organizaciji u okviru ICT prioriteta Napomena: Ovaj dio izvještaja se odnosi na period podrške klastera od strane MPNI, koji je bio samo u I. kvartalu 2025.	ICT	Broj projekata u kojima učestvuje ICT klaster: Polazni 2024: 10 Ciljani 2025: 12 (za cijelu godinu) Ostvarena vrijednost za 2025: 7 (period 01.01.2025. do 31.03.2025.)	Nije relevantno	ICT Cortex MPNI	I kvartal 2025	I kvartal 2025	Realizovano	-	70.917,39 €	75.121,76 €	Sredstva su od strane MPNI, projekat S3 kao i drugi izvora finansiranja (planarina, projekata, donacija)	1. Preporuka je da MPNI ostvari saradnju sa ICT Cortex i ugovori naredni projekat. 2. Da se definišu bolje indikatori i isti prate tokom cijelog finansiranja projekta.
4.1.2	Podrška klasterskom udruživanju kroz mjere Agrobudžet[10]	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	Broj dodjeljenih grantova: Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 55 Ostvarena vrijednost za 2025: kao u koloni Preporuke za naredni period sprovođenja	Broj učesnika/ica: Polazni 2024: Ciljani 2025: minimum 50% korisnica grantova žene Ostvarena vrijednost za 2025:	MPŠV Projekat GOPA	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Djelimično realizovano, realizacija u toku	Javni poziv za dodjelu sredstava podrške poljoprivrednim proizvođačima za razvoj lanaca vrijednosti kroz Komponentu 1 Gora projekta objavljen je u novembru 2025., završena je administrativna kontrola pristiglih zahtjeva i u toku je terenska kontrola. Realizacija sredstava očekuje se u narednom period (I kvartal 2026). Novi Javni poziv za dodjelu sredstava podrške poljoprivrednim proizvođačima za razvoj lanaca vrijednosti kroz Komponentu 1 Gora projekta za 2026., očekuje se shodno godišnjem planu rada i budžeta i u 2026. godini.	199.640,00 €	/	50% sredstva iz granta Adaptacionog fonda, ostatak podrazmijeva učešće korisnika i oslobađanje faktura od poreza da dodatu vrijednost	Proces Javnog poziva za dodjelu sredstava podrške poljoprivrednim proizvođačima za razvoj lanaca vrijednosti kroz Komponentu 1 Gora projekta za 2025. godinu, prošao je kroz sve tri faze skininga. Prvi nivo, administrativni skining, obuhvatio je detaljnu kontrolu dostavljene dokumentacije, verifikaciju podataka u SIZEP sistemu, kao i eliminaciju rizika od dvostrukog finansiranja. Nakon završenog administrativnog dijela, uslijedio je drugi nivo koji se sastojao od terenske provjere svih aplikacija, kao i obaveznu ESP procjenu svake aplikacije. Finalni, treći nivo provjere izvršio je Nezavisni investicioni odbor (NIO), čime je proces ocjenjivanja zaokružen. Trenutno se, uporedo sa procedurama za oslobađanje od PDV-a, vrši izdavanje Rješenja o odbijanju za neprihvatljive, kao i Rješenja o dodjeli sredstava za prihvatljive aplikacije.
4.1.3	Podrška za uvođenje inovacija u sektor poljoprivrede	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	Broj podržanih projekata Polazni 2024: 20 Ciljani 2025: 25 Ostvarena vrijednost za 2025: 18	Nije relevantno	MPŠV	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	- IV kvartal 2026	300.000,00 €	126.687,62 €	Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2025. godinu – Agrobudžet („Sl. list CG" br. 34/25) - budžetska linija 2.1.13 – Podrška uvođenju inovacija u sektor poljoprivrede, i u vezi sa Javnim pozivom za dodjelu podrške uvođenju inovacija u sektor poljoprivrede za 2025. godinu	Za naredni period sprovođenja mjere istu precizirati u pogledu predmata investicija koje će biti podržani na način što će se iste taksativno navesti, utvrditi referentnu vrijednost predmeta investicije koje će biti podržane, kao i razmotriti opciju smanja postotka podrške.
Operativni cilj 4.2.			Stimulisanje razvoja inovativnih startapova										

14 Izvor: Centralna banka, MT

15 Prema podacima Centralne banke Crne Gore, što predstavlja rast od 1,35% u odnosu na prethodnu godinu, ali i gotovo 35% više u odnosu na 2019. godinu

16 Mjera AB 2.1.14 GORA PROJEKAT

Indikator učinka Povećanje broja podržanih startap timova[10]		Početna vrijednost 2024. 54								Očekivana vrijednost 2025. Na nivou iz 2024. Ostvarena vrijednost 2025: Na nivou iz 2024.			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.2.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.2.1	Podrška predakceleraciji startapova		Broj podržanih startap timova: Polazni 2024: 34 Ciljani 2025: 58 Ostvarena vrijednost za 2025: 69	Rodno senzitivna statistika finalista: Polazni 2024: Porast žena članica timova u odnosu na 2023. godinu Ciljani 2025: na nivou 2024 Ostvarena vrijednost za 2025: na nivou 2024	IPC „Tehnopolis"	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	8.900,00 €	8,900.00 € 5,100.00 € 100,000.00 €	EU donator EU donator Nacionalni budžet	
4.2.2	Podrška ranoj fazi razvoja startapova	Održivi i zdravstveni turizam Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane Energija i održiva životna sredina ICT	Broj podržanih projekata Polazni 2024: 12 Ciljani 2025: 12 Ostvarena vrijednost za 2025: 12	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Polazni 2024: 9 rukovodilaca projekata i 3 rukovoditelje projekata Članovi timova: 19 muškaraca i 9 žena Ciljani 2025: Održavanje rodnog balansa Ostvarena vrijednost za 2025: M: 9 Ž: 3	Fond za inovacije Crne Gore	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	400.000,00 € 40.000,00 €	Ugovoreno 390.789,40 € Realizovano u 2025. godini: 206.071,82 €	Budžet CG	-
4.2.3	Podsticaji za razvoj istraživanja i inovacija		Broj investitora/donatora: Polazni 2024:10 Ciljani 2025:15 Ostvarena vrijednost za 2025: 25 Broj podržanih projekata startapova: Polazni 2024:100 Ciljani 2025:110 Ostvarena vrijednost za 2025: 24 Broj podržanih subjekata inovacione djelatnosti (osim startapova) Polazni 2024:20 Ciljani 2025:25 Ostvarena vrijednost za 2025:3	Nije relevantno	MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	-	-	Nacionalni budžet	Ovaj Program podrazumijeva direktno ulaganje iz Budžeta u iznosu od 2,75 miliona € a, odnosno privremeno smanjenje budžetskih sredstava, te se ovaj iznos posmatra kao razvojna investicija, koja kroz multiplikativne efekte može donijeti višestruke koristi za ekonomiju. Očekuje se da će ove mjere podstaći rast inovacionih aktivnosti, otvaranje radnih mjesta i povećanje konkurentnosti, što dugoročno može rezultirati povećanim budžetskim prihodima i jačanjem ukupnog privrednog razvoja. Dakle, riječ je o prihodu od poreza na dohodak fizičkih lica i poreza na dobit kojeg se država odriče, u cilju podsticanja inovacionih aktivnosti i istraživanja. Tokom 2025. godine realizovano je 520.000,00 €.
4.2.4	Kreiranje regionalnog akceleratora za održivost i vještačku inteligenciju		Odabran strateški partner za pružanje usluga Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: Objavljen poziv i potpisan ugovora sa pružaocem usluga Ostvarena vrijednost za 2025: kao u koloni Preporuke za naredni period sprovođenja Broj podržanih startapova: Polazni 2024:0 Ciljani 2025: do 20 startapova odabrano za program akceleracije Ostvarena vrijednost za 2025: 0	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike za odobrene projekte. Ostvarena vrijednost za 2025: M: 0 Ž: 0	Fond za inovacije Crne Gore	III kvartal 2025	III kvartal 2026	Djelimično realizovano	-	1.500.000,00 €	-	-	Shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj 11-011/26-1895/2 od 14. maja 2026. godine, poništen je postupak javne nabavke OP 01/25-729-4/25. Predmetni postupak je obustavljen usljed značajnog proteka vremena, višestrukog vraćanja postupka na ponovno odlučivanje, kao i izmijenjenih okolnosti u odnosu na trenutak pokretanja postupka, zbog čega su nastupile objektivne okolnosti usljed kojih je prestala potreba za predmetnom nabavkom, u smislu člana 140 stav 1 tačka 6 Zakona o javnim nabavkama. Istim zaključkom zadužen je Fond za inovacije Crne Gore da, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija, razmotri alternativne modele podrške inovacionom ekosistemu u oblasti održivosti i vještačke inteligencije, kako bi se obezbijedila pravovremena i efikasna realizacija razvojnih aktivnosti u narednom periodu.
Operativni cilj 4.3.		Stimulisanje inovacionih aktivnosti MMSP											
Indikator učinka Porast broja podržanih inovativnih privrednih društava		Početna vrijednost 2024: 497								Očekivana vrijednost 2025: Održati nivo u 2024. Ostvarena vrijednost 2025: Na nivou 2024.			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.3.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.3.1	Realizacija grant šeme za inovativne aktivnosti u organskoj poljoprivredi	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	Broj odobrenih projekata Polazni 2024: 481 Ciljani 2025: 520 Ostvarena vrijednost za 2025: 414	Rodno senzitivna statistika – broj rukovoditeljki projekata Polazni 2024: 53 / 11,02% Ciljani 2025: 68 / 13% Ostvarena vrijednost za 2025: M: 372 Ž: 42	MPŠV	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	650.000,00 €	758.241,13 €	Agrobudžet	Nastavak podrške u narednoj fiskalnoj godini
4.3.2	Investicioni krediti za podršku turizmu, hotelijerstvu i ugostiteljstvu	Održivi i zdravstveni turizam	Namjenska kreditna linija za podršku turizmu, hotelijerstvu i ugostiteljstvu: Polazni 2024: 9.700.000,00€ Ciljani 2025: 10.000.000,00€ Ostvarena vrijednost za 2025: 12.601.500€	Nije primjenjivo	RB CG	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	10.000.000,00 €	12.601.500,00€	12.601.500,00€ Sredstva RB CG	Realizovani iznos se odnosi na finansiranje investicija za podršku turizmu, hotelijerstvu i turizmu koje će se nastaviti i tokom 2026. godine
4.3.3	Podrška projekatima u oblasti poljoprivrede i lanca vrijednosti hrane	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	Iznos podrške za finansiranje agroindustrije i proizvodnje hrane, razvoj poljoprivrede kroz IPARD i Agrobudžet: Polazni 2024: Isplaćeno 16.340.112,27 € a podrške Ciljani 2025: Isplaćeno 5,925,000.00 € podrške kroz dvije mjer Agrobudžeta 2025 Ostvarena vrijednost za 2025: Kroz mjere IPARD III programa zaključno sa 2025 godinom isplačena je podrška u iznosu od 6.972.144,97 € U okviru mjera Agrobudžeta u 2025 godini isplačena je podrška u iznosu od 2.879.022,87 za mjere ruralnog razvoja	Nije primjenjivo	MPŠV	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	Za 2025 godinu planirana je isplata 5.925.000,00 € podrške za mjere IPARD III programa i kroz mjere Agrobudžeta	Kroz mjere IPARD III programa zaključno sa 2025 godinom isplačena je podrška u iznosu od 6.972.144,97 € U okviru mjera Agrobudžeta u 2025 godini isplačena je podrška u iznosu od 2.879.022,87 za mjere ruralnog razvoja	Za mjere IPARD III programa 75 % podrške su EU sredstva, dok je 25% iz nacionalnog budžeta. Za mjere Agrobudžeta sva sredsva su iz nacionalnog budžeta	Nastavak implementacije predmetnih mjera
4.3.4	Investicioni krediti za uslužne djelatnosti - ICT	ICT	Namjenska kreditna linija za finansiranje uslužne djelatnosti/ ICT sektora: Polazni 2024: 21.200,00€ Ciljani 2025: 250.000,00 € Ostvarena vrijednost za 2025: 693.271€	Nije primjenjivo	RB CG	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	250.000,00 €	693.271,00€	693.271,00€ sredstva RB CG	Realizovani iznos se odnosi na finansiranje investicija koje će se nastaviti i tokom 2026. godine
4.3.5	Investicioni krediti za podršku infrastrukturnim projektima zaštite životne sredine i energetske efikasnosti	Energija i održiva životna sredina	Namjenska kreditna linija za finansiranje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije kao i ostali projekti očuvanja životne sredine: Polazni 2024: 10.000.000,00 € Ciljani 2025: 1.000.000,00 Ostvarena vrijednost za 2025: 4.500.000€	Nije primjenjivo	RB CG	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	1.000.000,00 €	4.500.000,00€	4.500.000,00€ sredstva RB CG	Realizovani iznos se odnosi na finansiranje investicija koje će se nastaviti i tokom 2026. godine

17 Izvor: MPNI, Fond za inovacije CG

4.3.6	Program jačanja inovativnosti MMSP		Broj podržanih projekata Polazni 2023: 8 projekata Ciljani 2025: 6 Ostvarena vrijednost za 2025: 14	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Polazni 2023: Rukovodioci projekata: 7 muškaraca i jedna žena Članovi timova: 29 muškaraca i 25 žena Ciljani 2025: Održavanje i poboljšanje rodnog balansa Ostvarena vrijednost za 2025: M: 13 Ž: 1	Fond za inovacije Crne Gore.	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	1. 200.000,00 € 240.000,00 €	Ugovoreno u 2025. godini: 2.496.911,21 € Realizovano u 2025. godini: 565.844,69 €	1.200.000 € iz budžeta CG + 1.296.911,21 € iz sredstava za jačanje postojećih programa Fonda (aktivnost 4.3.8)	
4.3.7	Program za provjeru inovativnog koncepta		Broj podržanih projekata Polazni 2024: 11 projekata Ciljani 2025: 6 Ostvarena vrijednost za 2025: 19	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Polazni 2024: Rukovodioci: 7 muškaraca i 4 žene Članovi timova: 26 muškaraca i 24 žena Ciljani 2025: Održavanje i poboljšanje rodnog balansa Ostvarena vrijednost za 2025: M: 15 Ž: 4	Fond za inovacije Crne Gore.	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	400.000,00 € 40.000,00 €	Ugovoreno u 2025. godini 691.103,75 € Realizovano u 2025. godini: 256.175,72 €	400.000 € iz budžeta CG + 291.103,75 € iz sredstava za jačanje postojećih programa Fonda (aktivnost 4.3.8)	-
4.3.8	Jačanje postojećih programa Fonda		Broj podržanih projekata Ostvarena vrijednost za 2025:37	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. rodnog balansa Ostvarena vrijednost za 2025: M: 27 Ž: 10	Fond za inovacije Crne Gore	III kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	2.000.000,00 € 200.000,00 €	Ukupno ugovoreno: 1.673.197,96 € i to: 19.659.96 € za liniju 2.1.3, 1.296.911,21 € za liniju 4.3.6, 291.103,75€ za liniju 4.3.7 i 65.523,04 € za liniju 5.2.2	-	Preostali iznos sredstava će se utrošiti tokom 2026.
Operativni cilj 4.4.		Jačanje međunarodne konkurentnosti MMSP											
Indikator učinka Broj podržanih projekata u međunarodnim programima[11]		Početna vrijednost 2024: 12 novih projekata						Očekivana vrijednost 2025: Na nivou 2024. Ostvarena vrijednost 2025: Na nivou 2024.					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.4.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.4.1	Jačanje učešća u EU Okvirnim programima za istraživanje i inovacije		Broj podržanih projekata, timova i pojedinaca: Polazni 2024: 9 Ciljani 2025: 10 Ostvarena vrijednost za 2025: Broj ugovorenih projekata: 4 Broj podržanih timova i pojedinaca: Kroz Konkurs HE podržano je 46 pojedinaca i 7 timova (organizacija), dok je još 15 timova (organizacija) podržano kroz višemjesečnu obuku realizovanu u saradnji sa Naučno-tehnološkim parkom	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Polazni 2024: 21 žena i 10 muškaraca Ciljani 2025: Održavati rodni balans. Ostvarena vrijednost za 2025: M: 30 Ž: 16	MPNI	I kvartal 2024	IV kvartal 2025	Realizovano	-	160.000,00 €	Konkurs HE: 98,807.95€ Obuka sa NTP: 3.983,33 € UKUPNO:102.791,28 €	Državni budžet	-
4.4.2	Podrška učešću u EUREKA programu		Broj tekućih projekata Polazni 2024: 1 Ciljani 2025: 4 Ostvarena vrijednost za 2025: Broj novih projekata Polazni 2024: 3 Ciljani 2025: 4 Ostvarena vrijednost za 2025: 3 broj novih projekata u 2025. - 1	Rukovodioci/ rukovoditeljke € EKA projekata Polazni 2024: 1 žena, 3 muškarca Ciljani 2025: Porast učešća žena na rukovodećim pozicijama u projektnim timovima za 2% u odnosu na 2024. Ostvarena vrijednost za 2025: M: 2 Ž: 2 Članovi/ce u projektnim Timovima Polazni 2024: 9 žena, 5 muškaraca Ciljani 2025: Porast učešća žena u projektnim timovima za 2 % u odnosu na 2024.	MPNI	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	300.000,00 €	130.000,00 € za 2025. i 2026.	MPNI	Broj tekućih projekata u € EKA programu u 2025. godini je 3 dok je broj novih 1 (još nijesu završene evaluacije u Sloveniji i Turskoj). Broj teku'ih projekata 4 u 2026. godini.
4.4.3.	Povezivanje MMSP sa inostranim partnerima kroz EU Single Market Program i EEN mrežu		Broj MMSP kojima je pružena podrška Polazni 2024: 500 Ciljani 2025: 500 Ostvarena vrijednost za 2025: 600 Ostvarena vrijednost za 2025: 140 Broj održanih događaja/održanih sastanaka Polazni 2024: 25/250 Ciljani 2025: 25/250 Ostvarena vrijednost za 2025: 25/250 Ostvarena vrijednost za 2025: 11 Broj skopljenih sporazuma o saradnji Polazni 2024:8 Ciljani 2025: 8 Ostvarena vrijednost za 2025: 8 Ostvarena vrijednost za 2025: 2	n/a	MIRN, EEN konzorcijum PKCG kao dio MontEENegro konzorcijuma)	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	15.000,00 €	20.000,00€	EU donacije Single Market Program i sopstveno učešće	Nastaviti aktivnosti i tokom 2026. godine, u skladu sa Radnim programom i Ugovorom

18 Izvor: MPNI, MERT

4.4.4	Podrška učešću u EU programu „Digitalna Evropa	Održivi i zdravstveni turizam Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane Energija i održiva životna sredina ICT	Broj MMSP koja su dobila podršku za digitalnu transformaciju kroz projekat MontEDIH Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 25 Ostvarena vrijednost za 2025: 36	Preporučuje se praćenje rodno senzitivnih podataka.	MPNI, MJU, UCG	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	125.000,00 € MPNI + 100.000,00€ MJU	143.517,39€, od čega 71.760,16€ iz sredstava EU, 64.581,22€ iz sredstava Ministarstava i 7.176,01€ iz sopstvenih sredstava,	-	U vezi sa informacijama o aktivnostima u okviru Projekta „Digitalna Evropa", tokom 2025. godine realizovane su sljedeće ključne aktivnosti: 1.Operacionalizacija uloge Nacionalne kontakt tačke (NCP): Crna Gora je imenovala Nacionalnu kontakt tačku za Program „Digitalna Evropa", koja je tokom 2025. godine aktivno informisala korisnike o programu, pratila otvorene i planirane pozive, i pripremala nacionalne kapacitete za apliciranje, sa posebnim fokusom na digitalna i sajber rješenja. 2.Učešće u EU4Digital program (GIZ): Nacionalna kontakt tačka iz Crne Gore učestvovala je u obukama kroz projekat EU4Digital, koje su obuhvatile unapređenje znanja u oblasti finansijskog upravljanja, EU evaluacionih kriterijuma i razvijanje saradnje sa Evropskim digitalnim inovacionim centrima (EDIH). 3.Jačanje nacionalnih kapaciteta za EU programe: U saradnji sa UNDP-jem, tokom 2025. godine nastavljene su obuke za pisanje EU projektnih prijedloga, a planirano je proširivanje ovog procesa na druge organe državne uprave. Očekuje se da će 2026. godina biti ključna za intenzivnije uključivanje crnogorskih institucija u pozive Programa „Digitalna Evropa". 4.MontEDIH - Evropski digitalni inovacioni centar Crne Gore: Projekat MontEDIH, koji je započet u 2024. godini, nastavio je sa implementacijom tokom 2025. godine. Centar pruža podršku digitalnoj transformaciji crnogorskih preduzeća i javnog sektora kroz tehnologije kao što su vještačka inteligencija, Internet stvari, blockchain i visoko-performansno računarstvo. Evropska komisija je odobrila grant od 1.000.000 € a, dok je nacionalno sufinansiranje obezbijeđeno iz Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, kao i Ministarstva javne uprave.
Operativni cilj 4.5.		Snažnije povezivanje industrijskog razvoja sa S3											
Indikator učinka 1. Investicije u osnovna sredstva u sektoru industrije[17] 2. Broj zaposlenih u industriji[18]		Početna vrijednost 2024: u hilj. € Prerađivačka industrija 30.153€[19] 27.077[20]								Očekivana vrijednost 2024: [16] Povećanje za 10% Ostvarena vrijednost 2025: Prerađivačka industrija 33.005 €, u hilj. €, 9.4% ostvareno povećanje Poslednji raspoloživi podaci su za 2025. (16.772)[17]			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.5.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.5.1	Podrška kroz Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu		Broj preduzeća podržanih kroz grantove: Polazni 2024: 94 preduzeća u iznosu od 2.644.787,13€ Ciljani 2025: 90 preduzeća/3,5 mil.€ Ostvarena vrijednost za 2025: 78/3.213,946.83 Broj podržanih preduzeća u oblasti cirkularne ekonomije: Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 5 Ostvarena vrijednost za 2025: 4/388,244.2€	Preduzeća u većinskom vlasništvu žena: Polazni 2024: 38 preduzeća u vlasništvu žena kojima su dodijeljeni grantovi/764.719,04 € (40%) Ciljani 2025: 40% preduzeća u vlasništvu žena Ostvarena vrijednost za 2025: M: Ž: 45 preduzeća u vlasništvu žena kojima su dodijeljeni grantovi u iznosu 897.369,46€ (57.69%)	MER	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	3.500.000,00 €	3.209.879,31€	Budžet MER	Implementacija Programa za unepređenje konkuretnosti privrede nastavlće se i u 2026. godini.
4.5.2	Implementacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji	Energija i održiva životna sredina	Broj preduzeća podržanih kroz grantove Polazni 2024: Odobreno 7 projekata preduzeća iz sektora prerađivačke industrije iz Javnog poziva za 2023. godinu, u iznosu od 1.289.479,62€. (operativni troškovi 87.660,40€). U 2024. godini je usvojen Program EE za 2024. godinu i raspisan Javni poziv u iznosu od 2,3 milč. Ciljani 2025: Monitoring realizacije projekata iz Javnog poziva 2023. godine. Implementacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji u 2024. na osnovu raspisanog Javnog poziva iz 2024. Podržano 10 privrednih subjekata iz sektora prerađivačke industrije Ostvarena vrijednost za 2025: 14 Ostvarena vrijednost za 2025: U okviru monitoringa realizacije projekata iz Javnog poziva 2023., od strane stručnog konsultanta angažovanog po osnovu Javnog poziva Fonda za inovacije, završen je monitoring za jedno preduzeće koje je podnijelo Završni izvještaj. U okviru Javnog poziva za implementaciju Programa 2024, podržano je/ugovoreno 14 preduzeća iz sektora prerađivačke industrije u iznosu od 2.202.070,79 € (operativni troškovi 93.121,89 €).	Broj/procenat preduzeća u većinskom vlasništvu žena Polaznici 2024: 2 preduzeća u vlasništvu žena kojima su dodijeljeni grantovi (28,6%) Ciljani 2025: 30% preduzeća u vlasništvu žena Ostvarena vrijednost za 2025: M: 14 Ž: 0 Ostvarena vrijednost za 2025: 1 preduzeće u vlasništvu žena (7,15% iznos podrške je 121.045,60 €)	MER, MPNI, MEIR Partneri: Fond za inovacije Crne Gore	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Realizovano	-	Sredstva prenijeta Fondu za inovacije od strane MER po osnovu Zaključaka Vlade CG iz 2024. godini u svrhu implementacije Programa EE za 2024. IPA III- su sredstva paketa direktne budžetske podrške EK Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize. Svi podaci o budžetu unijeti su u izvještaju za 2023. i 2024. zbog čega se neće prikazivati kroz budžet Plana implementacije za 2025. godinu.	Ugovoreno 14 projekata ukupne vrijednosti dodijeljenih sredstava 2.295.192,68 € 1.172.332,70 € 1.122.859,98 €	Nacionalni budžet IPA III	Monitoring preostalih 6 preduzeća iz Programa EE za 2023. će sprovesti od strane Fonda za inovacije nakon realizacije projekata i podnošenja završnih izvještaja od strane preduzeća, tokom 2026. godine. U 2026. će uslijediti implementacija odobrenih projekata iz Programa EE za 2024. godinu. Takođe, sprovešće se aktivnosti izrade, usvajanja Programa energetske efikasnosti za 2026. godinu u okviru međuresorske saradnje MER, MPNI, MEIR. Raspisivanje Javnog poziva za implemetaciju Programa EE za 2026. od strane Fonda za inovacije.
4.5.3.	Program za podsticanje energetske efikasnosti u objektima koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu	Energija i održiva životna sredina	Polazni 2024: Usvojen Program za podsticanje energetske efikasnosti u objektima koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu Ciljani 2025: Broj dodijeljenih projekata po Javnom pozivu Ostvarena vrijednost za 2025: Ukupno odobrenih prijava po javnom konkursu -49. Iznos dodijeljenih sredstava226.864,59€	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Ostvarena vrijednost za 2025: M: 28 Ž: 21	Fond za zaštitu životne sredine (Eko-fond	I kvartal 2025	Do utroška sredstava	Djelimično realizovano Program je u fazi realizacije	Do utroška sredstava	500.000,00 €	226.864,59€	Instrumenatai za pretpristupnu pomoć - IPA III, Paket direktne budžetske podrške Evropske komisije (EK) Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize.	Program će se realizovati do utroška sredstav Raspoloživi budžet iznosi 273.135,41€
Strateški cilj 5 - Strategije pametne specijalizacije (S3)		Poboljšanje okvirnih uslova za inovacioni ekosistem											
Operativni cilj 5.1.		Unapređenje implementacionog okvira za inovacije i S3											
Indikator učinka Stepen uspješnosti realizacije aktivnosti prepoznatih u prioritetnim područjima S3, s posebnim fokusom Akcione planove za sprovođenje S3[21]			Početna vrijednost 2024: 74%							Očekivana vrijednost 2025: 80% Ostvarena vrijednost 2025 Stepen realizacije aktivnosti Plana implementacije pametne specijalizacije za 2025. godinu je 85%			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.1.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja

17 Izvor: MONSTAT - investicije se odnose na sektore: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, i Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama.
18 Izvor: MONSTAT – Broj zaposlenih se odnosi na sektore: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, i Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama.
19 Poslednji raspoloživi podaci – Investicije u osnovna sredstva za 2023. se odnose na sektore: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, i Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama.
20 https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmonstat.org%2Fuploads%2Ffiles%2Fzarade%2F2025%2FZap osleni_2010-2024.xls&wdOrigin=BROWSELINK
21 Posljednji raspoloživi preliminarni podaci su iz 2024. godine
22 https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmonstat.org%2Fuploads%2Ffiles%2Fzarade%2F2025%2FZaposleni_2010-2025.xls&wdOrigin=BROWSELINK
23 Izvor: Organizaciona jedinica za S3

5.1.1	Priprema nove Strategije pametne specijalizacije		Broj sprovedenih konsultacija sa akterima Quadruple Helix-a Polazna 2024: 0 Ciljani 2025: 15 Ostvarena vrijednost za 2025: Broj izrađenih sektorskih i horizontalnih analiza Polazni 2024: 1 Ciljani 2025: 2 Ostvarena vrijednost za 2025: Status nacrta Strategije pametne specijalizacije Polazni 2024: Izrađena Mapa puta za pripremu strategije Ciljani 2025: Pripremljen nacrt Strategije u skladu sa Metodologijom JRC-a Ostvarena vrijednost za 2025: Kreirani kvalitativni (KA) timovi Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 5 Ostvarena vrijednost za 2025: Kreirani EDP timovi Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 5 Ostvarena vrijednost za 2025: Ugovoren ekspert za finalizaciju kvalitativne analize i pripreme za proces preduzetničkog otkrivanja (EDP) Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 1 Ostvarena vrijednost za 2025: Broj održanih sastanaka Nacionalnog S3 tima i kvalitativnih i EDP timova: Polazni 2024: 1 Ciljani 2025: 10 Ostvarena vrijednost za 2025: kao u koloni Preporuke za naredni period sprovođenja	Nije relevantno	MPNI	I kvartal 2025	II kvartal 2026	Djelimično realizovano Realizacija u toku. Aktivnost će biti realizovana do 1. juna 2026.	-	125.000,00 €	-	-	-
5.1.2	Organizacija procesa Ex-post eksterne evaluacije S3 2019-2024		Izvještaj o ex post evaluaciji S3 2019–2024 izrađen i validiran Polazni 2024: nije započeto Ciljani 2025: Izrađen i validiran izvještaj Ostvarena vrijednost za 2025: Izrađen i validiran izvještaj	Nije primjenjivo	MPNI	I kvartal 2025	II kvartal 2025	Realizovano	-	5.000,00 €	5.000,00 €	-	-
5.1.3	Unapređenje instrumenata podrške S3		Broj formulisanih preporuka za unapređenje instrumenata podrške u novoj S3 strategiji Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: Min. 10 preporuka za unapređenje alata (inovacioni vaučeri, podrška klasterima, partnerstva itd.) Ostvarena vrijednost za 2025: 10	Nije primjenjivo	MPNI	I kvartal 2025	II kvartal 2025	Realizovano	-	1.000,00 €	1.000,00 €	-	-
5.1.4	Funkcionisanje okvira za inovacije i pametnu specijalizaciju		Broj održanih sjednica Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju: Polazni 2024: 4 Ciljani 2025: 5 Ostvarena vrijednost za 2025: 8 Jačanje kapaciteta Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju: Polazni 2024: Obrazovan novi Savjet u skladu sa izmjenama u strukturi Vlade Crne Gore Usvojen Program rada Savjeta za 2025. godinu Ciljani 2025: Usvojen program rada Savjeta za 2026. godinu Usvojen izvještaj o radu Savjeta za 2024. godinu Ostvarena vrijednost za 2025: Usvojen program rada Savjeta za 2026. godinu Usvojen izvještaj o radu Savjeta za 2024. godinu	Nije primjenjivo	MPNI	I kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	-	-	-	
Operativni cilj 5.2.		Promocija značaja inovacija sa fokusom na informisanje šire javnosti i privrede.											
Indikator učinka 1. Broj organizovanih događaja podsticanja inovacione kulture od strane aktera u inovacionom ekosistemu [19] 2. Broj promovisanih događaja na platformi www.S3.me [20]		Početna vrijednost 2024. 70 33								Očekivana vrijednost 2025: Održati nivo iz prethodne godine Ostvarena vrijednost 2025: Održan nivo iz prethodne godine			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.2.		S3.ME PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2024-2025	Rodno senzitivna statistika (gdje je primjenjivo)	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije aktivnosti AAA	Novi rok za realizaciju aktivnosti (uz adekvatno obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva realizovana u 2025	Izvor finansiranja za 2025	Preporuke za naredni period sprovođenja
5.2.1	Održavanje rada portala www.s3.me i inovacije.gov.me	ICT	Povećan broj korisnika portala Polazni 2024: 200 Ciljani 2025: 250 Ostvarena vrijednost za 2025: 327[21] objava na www.s3.me sajtu	Nije relevantno	MPNI	II kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Realizovano	-	30.000,00 € za održavanje i unapređenje portala inovacije.gov.me	30.000,00 €	-	-
5.2.2	Podsticanje inovacione kulture		Broj podržanih projekata Polazni 2024: 28 Ciljani 2025: 30 Ostvarena vrijednost za 2025: 21 (Fond)	Preporučuje se praćenje rodno senzitivne statistike. Ostvarena vrijednost za 2025: M:10 (Fond) Ž: 11 (Fond)	Fond za inovacije Crne Gore, MPNI IPC „Tehnopolis"	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	140.000,00€	165.523,04 € Realizovano u 2025: 132.418,43 €	-	100.000 € iz Budžeta CG + 65.523,04 iz sredstava za jačanje postojećih programa Fonda
5.2.3	Podrška kreativnim Industrijama	ICT	Broj podržanih pojedinaca iz oblasti kreativne industrije Polazni 2024: 0 Ciljani 2025: 10 Ostvarena vrijednost za 2025: 15	n/a	IPC „Tehnopolis"	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	5.000.00 €	5,100.10 €	Nacionalni budžet	-
5.2.4	Unapređenje ekosistema otvorenih podataka i promocija ponovnog korištenja setova podataka na portalu www.data.gov.me	ICT	Pokretanje OPEN DATA HUB-a (ODH) za unapređenje ekosistema otvorenih podataka Polazni 2024: Sprovedene konsultacije o konceptu rada OPEN DATA HUBa Ciljani 2025: Održan min. 1 događaj na temu pokretanja OPEN DATA HUBa Ostvarena vrijednost za 2025: 1	Nije relevantno	Privredna komora CG, MJU Partneri: NVO, Naučno-obrazovna akademska zajednica	II kvartal 2025	IV kvartal 2025	Realizovano	-	400,00 €	-	-	-

24 Izvor: MPNI; MERT, MJU, MKU, Fond za inovacije CG, PKCG, IPC „Tehnopolis", NTP CG, ICT Cortex
25 Izvor: Organizaciona jedinica za S3
26 Broj registrovanih subjekata u registru inovacione djelatnosti 300. U toku je revizija broja subjekata. Ovaj podatak biće dostupan tokom juna 2026. godine.

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija